

Skånes Ornitologiska Förening

Falsterbo fyr, Fyrvägen 35
SE-239 40 Falsterbo
Sweden

Arlöv 9 februari 2023

Konsultbolaget AFRY för Valgrundet Offshore AB
info@windco.se.

Yttrande från Skånes Ornitologiska Förening gällande "Avgränsningssamråd-inför ansökan om tillstånd för vindpark Valgrundet".

Skånes Ornitologiska Förening (SkOF) tackar för möjligheten att avge ett yttrande i detta ärende. SkOF har gått igenom underlaget för avgränsningssamråd inför ansökan om tillstånd för vindpark Valgrundet. SkOF vill redan från början klargöra följande ståndpunkter:

- SkOF förordar utbyggnad av vindkraft till havs jämfört med på land, så länge kustnära områden, biologiskt rika grundområden (oavsett avstånd från kusten) samt havsområden med mycket höga koncentrationer av flyttande fåglar undviks. SkOF ser gärna en utbyggnad på djupare vatten än vad som sker idag, då detta ofta kan vara ett sätt att undvika negativ påverkan på både fåglar och annan biodiversitet.
- SkOF menar att utbyggnad av havsbaserad vindkraft i själva Öresund bör undvikas på grund av Sundets unika naturvärden, på grund av de mycket stora koncentrationerna av flyttande fåglar (och troligen även fladdermöss) som passerar över/igenom området samt på grund av det redan mycket höga exploaterings- och påverkanstryck som finns i och kring Sundet.

Det här föreslagna utbyggnadsområdet Valgrundet ligger dessutom precis intill grunda områden som är bland de allra fågelrikaste i Öresund när det gäller rastande och övervintrande vattenfåglar. Precis som konstateras i underlaget är intilliggande områden (de allra grundaste delarna av själva Valgrundet, Skabbarevet samt grundområdena i nordligaste delen av Lundåkrabukten) av mycket stor betydelse för arter som skäggdopping, knölsvan, bläsand, gräsand, knipa och sothöna. I vissa perioder under året utnyttjas området av åtskilliga 1000 individer av dessa arter. Det intilliggande Djur- och Växtskyddsområdet Skabbarevet ett av de allra viktigaste viloområdet för knubbsälar i Öresund. Området ligger även i den del av Skandinavien som uppvisar de allra högsta antalen och koncentrationerna av flyttande fåglar (och sannolikt även av fladdermöss), intilliggande områden är mycket viktiga för rastande och övervintrande sjöfåglar och det ligger i Öresund. SkOF är därmed starkt kritiska till den föreslagna vindkraftsetableringen. SkOF menar att ytterligare storskalig exploatering, oavsett vilken form denna tar, av Öresunds känsliga miljö är ytterst olämplig och att en sådan står i direkt strid med ambitionerna om att skapa ett samlat skydd av Öresunds naturmiljöer och ekosystem. Det här föreslagna vindkraftsområdet överlappar dessutom med delar som av Länsstyrelsen pekats ut som av intresse för framtida utökat områdesskydd i Öresund samtidigt som det ligger precis intill den föreslagna utvidgningen av Natura2000-området i Norra Lundåkrabukten. En vindkraftsetablering enligt vad som föreslås är enligt oss inte förenlig med de uttalade ambitioner som finns om områdesskydd i närområdet.

SkOF ser det som självklart att den omställning till fossilfri energiproduktion som måste genomföras också genomförs utan att generella naturvärden och den biologiska mångfalden påverkas negativt. En storskalig vindkraftsetablering i Öresund äventyrar både unika naturvärden och den biologiska mångfalden. Storskalig vindkraftsetablering bör endast ske i områden utan risk för sådan påverkan. SkOF ser det trots allt som bra att Valgrundet Offshore AB redan från början har gjort bedömningen att projektet kan innebära en betydande miljöpåverkan. SkOF menar dock att denna bedömning i sig är nog för att inte gå vidare med projektet. Exploateringar som innebär betydande miljöpåverkan bör inte

tillåtas, utan istället bör utbyggnad av havsbaserad vindkraft genomföras i områden där miljöpåverkan inte bedöms bli betydande. Det finns gott om sådana områden i svenska vatten!

Öresundsområdet passeras av mycket stora mängder flyttande fåglar både vår och höst. Sammantaget rör det sig om i storleksordningen minst 100 miljoner fågelindivider varje höst och givetvis om lägre men ändå väldigt höga antal även på våren. Totalt sett innebär detta att minst 20 % av alla fåglar som lämnar Sverige för vidare flyttning söderut på hösten passerar över och igenom Öresundsområdet. I dessa väldiga flyttfågelrörelser ingår i princip alla typer av flyttande fåglar, även om småfåglar utgör den antalsmässigt största delen.

Flyttfågelrörelserna är inte jämnt fördelade över Sundet utan varierar både pga. kusternas utseende (koncentration till de delar där avstånden över öppet vatten är som kortast) och på grund av väder och vind. Radarstudier i samband med etableringen av vindkraftsparken på Lillgrund visade på betydande flyttfågelrörelser även över de centrala delarna av Sundet. Det är därför felaktigt som det uttrycks i underlaget att "utredningsområdet ligger på betydande avstånd från närmaste fågelsträck, vilka är belägna i de nordliga samt södra delarna av Öresund".

Området som nu föreslås för vindkraftutbyggnad ingick förvisso inte i studierna i samband med Lillgrundsparken, men vår bedömning är att det även över Valgrundet passerar stora antal med flyttande fåglar. Nämnas bör också att det året runt sker omfattande lokala rörelser av fåglar av olika slag mellan de svenska och danska sidorna av Sundet. Sammantaget bör det handla om åtskilliga miljoner fågelindivider årligen som är inblandade i både regelrätta flyttningsrörelser samt lokala förflyttningar över de centrala delarna av Sundet.

Några mer detaljerade undersökningar av fördelningen av flyttande fladdermöss över Sundet har såvitt känt inte gjorts. Gissningsvis sker fladdermusflyttningen generellt enligt samma mönster som fågelflyttningen.

Med så stora mängder flyttande flygande djur (fåglar och rimligen även fladdermöss) i området bedömer SkOF det som klart olämpligt med en vindkraftpark i detta.

Om Valgrundet Offshore AB ändå väljer att gå vidare med planerna på en vindkraftpark i området krävs omfattande studier av både flyttnings- och lokala rörelser av fåglar och fladdermöss. Inte minst för att kunna belysa hur omfattande dödlighet ska kunna undvikas vid vindkraftverken. Att säkerställa att byggnation och framförallt drift av marina vindkraftparker kan genomföras utan förhöjda risker för förbiflyttande fåglar och fladdermöss är och kommer att vara den riktigt stora uppgiften när det gäller direkt påverkan på dessa djurgrupper.

Det handlar om att se till att ha kunskap om när riskerna för dödliga olyckor är stora, samt om hur det går att anpassa driften på ett sätt som minimerar riskerna. Riskminimering kan innebära att kraftverken behöver stå stilla i vissa lägen, och i ett område med så stora flyttningsskoncentrationer och omfattande lokala rörelser som i Öresund kan det handla om åtskilliga och upprepade tillfällen och därmed om större avbräck i produktionen av el.

Av största vikt är att det görs ordentliga och genomgående studier som visar både vilka mängder av fåglar och fladdermöss som passerar, när dessa passerar och på vilket sätt de passerar området.

Samtidigt kommer det också krävas noggranna studier av hur negativ påverkan på alla de fåglar som är beroende av närområdet till den föreslagna parken kan undvikas.

För Skånes Ornitologiska Förening genom

Kenneth Bengtsson